
Slovenska slavistika in mednarodni slavistični kongresi

Alenka Šivic-Dular

Cobiss: 1.04

1.0 Slavistični kongresi

Doslej se je zvrstilo 14 mednarodnih slavističnih kongresov (MSK):¹ prvi je bil v Pragi (1929), drugi v Varšavi (1934), [tretji v Beogradu (1939)], četrti v Moskvi (1958), peti v Sofiji (1963), šesti v Pragi (1968), sedmi v Varšavi (1973), osmi v Zagrebu in Ljubljani (1978), deveti v Kijevu (1983), deseti v Sofiji (1988), enajsti v Bratislavi (1993), dvanajsti v Krakovu (1998), trinajsti v Ljubljani (2003), štirinajsti na Ohridu (2008), letošnji, petnajsti, pa v Minsku (avgusta 2013).

1.1 Zgodovina kongresne ideje

Ideja o institucionalizirani obliki znanstvenega sodelovanja na področju slovanskih študijev je stara poldrugo stoletje. Prvi jo je po zgledu na Nemško filološko društvo predlagal Čeh Jan Kollár (1836), drugič pa so češki udeleženci podali enak predlog na arheološkem kongresu v Kijevu (1899). Organizacijsko podlago za kongres slovanskih filologov naj bi oblikoval Pripravljalni shod slovanskih filologov v Sankt Peterburgu (1901) (PS). V času do izbruha prve svetovne vojne je nastal tudi samo deloma uresničen načrt o izdaji temeljnih filoloških del, v katerih naj bi bil povzet rezultat filološkega raziskovanja 19. stoletja. Politične razmere v Rusiji so njegovo organizacijo tedaj preprečile, tako da se je ideja uresničila šele v Pragi (1929). A že kmalu je moral biti zaradi nemškega napada na Poljsko odpovedan tretji slavistični kongres v Beogradu (1939), po drugi svetovni vojni pa je zaostrena blokofska delitev povzročila desetletni zamik pri obnavljanju kongresnega gibanja. Ključno organizacijsko in vsebinsko vlogo pri tem je odigralo mednarodno slavistično srečanje v Beogradu (15.–21. 9. 1955), ki je zaradi svojega pomena in množične udeležbe tedaj vodilnih slavistov bilo pravzaprav pravi kongres, čeprav formalno nima te oznake. V skladu s tradicionalnimi slavističnimi načeli je bila na srečanju poudarjena nujnost mednarodnega sodelovanja na področju preučevanja jezikov, literature in kulturne zgodovine slovanskih narodov. V tem smislu se je zavzelo za sprejetje meddržavnih konvencij o (vzajemnem) izmenjevanju strokovnjakov, za

¹ Pričujoči prikaz v naslovu napovedane problematike je na žalost ne samo priložnosten, ampak tudi fragmentaren in neuravnotežen, kar je povezano s tem, da tovrstnih študij ni, da arhivska in druga dokumentacija v slovenskih javnih knjižnicah ni dostopna (tj. sploh ni ohranjena ali je ohranjena samo fragmentarno) oziroma da bi razpršenost podatkov zahtevala temeljito raziskovalno delo.

ustanovitev bibliografskih središč v Krakovu in Leidnu ter mednarodnega slavističnega komiteja kot izvršilnega organa mednarodnega združenja slavistov, ki naj ga sestavljajo članice (tj. nacionalni slavistični komiteji ali organizacije). Sprejet je bil tudi statut, nazadnje prenovljen na plenarnem zasedanju v Urbinu (1994), ki je določal splošna načela in organizacijske ter funkcijske pristojnosti komiteja (npr. članstvo v komiteju, organizacijo komiteja in njegove organe, način sodelovanja z znanstvenimi in raziskovalnimi ustanovami, uradne jezike); med najvažnejšimi pristojnostmi sta bila krovno sodelovanje pri organizaciji mednarodnih slavističnih kongresov in ustanovitev komisij, ki naj bi delovale na skupnih raziskovalnih projektih (Smolej 1955/56: 91; Statut MSK).

2.1 Publicistika

Sestavni del organizacije vsakega kongresa je že od začetka priprava kongresnega gradiva (npr. zbornika povzetkov, programa, občasno tudi knjige z diskusijskimi prispevki) in drugih priložnostnih vsebin. Na začetnih dveh kongresih (1929, 1934) je bilo gradivo izdano pozneje, ob tretjem (1939) pa je bilo natisnjeno prej. Kongresno dejavnost spremljajo razstave, npr. razstava posebnih (knjižnih, rokopisnih ipd.) zbirk in razstava slavističnega tiska (periodike, monografij, zbornikov itd.) iz obdobja med dvema kongresoma, ki jih nacionalni slavistični komiteji po uveljavitvi običaja darujejo vsakokratnemu organizatorju, prav tako pa darujejo tudi nacionalne zbornike s kongresnimi referati ne samo organizatorju, ampak tudi vsem nacionalnim komitejem. Slovenski referati od 4. do 14. mednarodnega slavističnega kongresa (1958–2008)² so razen redkih izjem izhajali v rednih ali kongresnih številkah *Slavistične revije*, za 15. mednarodni slavistični kongres v Minsku pa jih objavljajo *Jezikoslovni zapiski* Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.

2.2 Oblike dela

Kongres se po tradiciji organizira vsako peto leto v enem izmed slovanskih slavističnih središč³ in poteka v stalnih (nespremenljivih) organizacijskih oblikah (plenarnih zasedanjih, sekcijah, podsekcijah, na zadnjih kongresih tudi v tematskih blokih in na okroglih mizah, delovnih zasedanjih komisij mednarodnega slavističnega komiteja) ter v priložnostnih (spremenljivih) oblikah (kot so promocije izjemnih slavističnih publikacij, ki jih predlagajo nacionalni komiteji, spominske prireditve itd.).

² *Slavistična revija* 11 (1958), št. 1–2: passim. – *Slavistična revija* 14 (1963), 1–180. – *Slavistična revija* 16 (1968), 1–588. – *Slavistična revija* 21 (1973), št. 2, 133–280. – *Slavistična revija* 25 (1977), kongresna št., 5–216. – *Slavistična revija* 31 (1988), št. 2, 77–152. – *Slavistična revija* 36 (1988), št. 2, 133–238. – *Slavistična revija* 41 (1993), št. 1, 1–220. – *Slavistična revija* 46 (1998), št. 1–2, 1–152. – *Slavistična revija* 52 (2003), posebna št., 1–373. – *Slavistična revija* 56 (2008), št. 2, 1–205.

³ Tak časovni ritem organizacije kongresov je bil sprejet že v Pragi (1929). Prav tako je bilo v smislu takratnega razumevanja demokratičnih vrednot (enakopravnosti), ki jim je bil zavezan tudi predsednik prvega kongresa Matija Murko, odločeno, da so uradni jeziki kongresa vsi slovanski jeziki, poleg njih pa tudi nemščina, francoščina in angleščina; to je ostalo v veljavi do danes.

2.2.1 Krovna tematika

Krovno tematiko oziroma tematsko usmeritev potrjuje mednarodni slavistični komite na predlog organizatorja kongresa in vsakokrat posebej; pri tem ima organizator pravico in možnost do predlaganja in vključitve specifične problematike svojega okolja v skladu z lastno znanstveno tradicijo ali razvojem, vendar pa v obliki, ki ne ovira predstavitve razvejenosti in usmeritve tekočih raziskav v celotnem spektru aktualnih slavističnih področij in v vseh okoljih, kjer se gojijo slavistični študiji. Priporoča pa se, da se pri obravnavi problematike kar čim bolj uveljavljajo primerjalni, kontrastivni, tipološki ipd. vidiki, ki so za širši krog občinstva zanimivejši kot pa obravnava vprašanj, aktualnih za en sam slovanski jezik ali literaturo. Naj ponazorim z nekaj primeri:

Na prvem kongresu slovanskih filologov (1929), ki je bil sicer posvečen 100. obletnici smrti Josefa Dobrovskega, je stare tradicionalne filološke teme in tudi predvideno aktualno razpravo o sistemski ureditvi organizacijskih in didaktičnih vprašanj o slavistiki na visokih in srednjih šolah, v slovanskih in neslovanskih državah (MSK-1₂ [Uvod]) skoraj zasenčila vključitev Praškega lingvističnega krožka⁴ in predstavitev teoretično-metodoloških pogledov njegovih članov, ki so daljnosežno in globinsko vplivali na nadaljnji razvoj svetovne lingvistike. Ti so kongres počeštili s tematsko publikacijo *Mélanges linguistiques*, v kateri so svoje teze deklarativno predstavili v uvodnem prispevku Metodološka problematika, kakor izhaja iz ideje jezika kot sistema, in pomen te ideje za slovanske jezike (ML: 7–29), temu pa sledi še enajst tematskih razprav (ML: 33–242). Tretji (neizvedeni) kongres slavistov (filologov) je z obsežnim in pred kongresom razposlanim vprašalnikom, na katerega naj bi se slavisti odzvali z odgovori, seznam perečih problemov pa po svoji presoji tudi dopolnjevali, skušal definirati odprta znanstvena vprašanja in spodbuditi znanstveno razpravo o njih. Deveti slavistični kongres (1988) se je osredotočil na začetne faze oblikovanja slovanskih jezikov in pismenstva v povezavi s Kijevsko Rusijo. Enajsti slavistični kongres (1993) se je osredotočil na etnogenetična in kulturološka vprašanja v slovanski srednji Evropi v času Velike Morave in na nastanek slovanskega pismenstva ter na problematiko renesanse, humanizma in baroka. Trinajsti slavistični kongres (2003) je položaj slovanskih jezikov, literature in kulture postavil v kontekst novodobnih globalizacijskih procesov.

2.3.1 Sekcije

Kongresno delo poteka po sekcijah, razčlenjenih v več tematsko jasneje opredeljenih podsekcij; na posameznih kongresih se njihovo število giblje⁵ med tremi (1929, 1958, 1998, 2003, 2008), štirimi (1934) in petimi sekcijami (1939, 1968, 1973, 1979). V programih se navajajo naslednje sekcije: jezikoslovna (na vseh kongresih),

⁴ Formalno je bil krožek ustanovljen na pobudo V. Mathesiusa (1926), prvič pa so R. Jakobson, S. J. Karcevski, N. Trubeckoj in V. Mathesius svoje poglede predstavili na prvem mednarodnem kongresu lingvistov (Haag, 1928) v svojih odgovorih na načelno vprašanje pripravljalnega odbora kongresa: katera je najprimernejša metoda za popoln opis jezika?

⁵ Tovrstni podatki mi niso bili dostopni za kongrese v Sofiji (1963, 1988) in Bratislavi (1993).

literarnozgodovinska (na vseh kongresih), fonološka (1939), literarno-lingvistična (1958, 1973, 1978, 1983),⁶ različno so poimenovane sekcije, v katerih se obravnava didaktična in organizacijska problematika poučevanja slovanskih jezikov v visokem in srednjem šolstvu (npr. pedagoška didaktika (1929), didaktika (1934), slavistika v srednjih šolah (1939)), folkloristika (1973, 1978, 1983, 1998, 2003, 2008), slovansko ljudsko slovstvo (1968), družbeno-pravna in kulturna zgodovina (1934), slovanska zgodovina (1968, 1978), zgodovina slavistike (1968, 1973, 1978, 1983, 2003, 2008). Vsekakor pa prijetno preseneča zgodnost vključitve jezikoslovne podsekcije Strojno prevajanje v slovanskih jezikih (1958) v kongresni program, ali referatov, kot je Računalniški model transformacijske slovnice slovenskega jezika, ki ga je prispeval Peter Tancig (1978), medtem ko je na zadnjih kongresih problematika digitalizacije starejših tiskov in korpusno jezikoslovje deležna trajne pozornosti.

2.3.2 Tematski bloki

Tematski bloki so bili vpeljani v program na kongresu v Krakovu (1998), njihova organizacija pa določena s posebnimi pravili (tj. poimensko določeni organizator bloka, aktivno sodelovanje 3–5 referentov, strokovnjakov iz vsaj treh držav, obravnava aktualnih in problemsko osredotočenih znanstvenih vprašanj, predlagajo jih ali komisije mednarodnega slavističnega komiteja ali posamezniki, prispevki morajo biti objavljeni pred začetkom kongresa). O številu in izbiri tematskih blokov se odloča mednarodni slavistični kongres na pripravljalnih zasedanjih. Doslej je bilo predstavljenih že okrog 70 tematskih blokov, med njimi dva v organizaciji Slovencev, in sicer Corpus Linguistics for Slavic Languages (Korpusna lingvistika za slovanske jezike) (Tomaž Erjavec) in Slovanski jeziki in književnosti v izobraževanju (Boža Krakar Vogel), kakih 35 pa je bilo jezikoslovnih ali povezanih z računalniškimi tehnologijami (MSK-12₁: 299–353; MSK-13₂: 269–342; MSK-14₂: 287–383).

2.3.3 Okrogle mize

Od kongresa v Krakovu se v program uvrščajo okrogle mize (zanje ni potrebna vnaprejšnja objava debatnih prispevkov oziroma tez), na katerih se obravnavajo aktualna vprašanja o položaju slavističnih disciplin v družbenem, političnem, okoljskem ipd. kontekstu (prim. Slovanski jeziki v ekolingvistični perspektivi: delovanje, stiki, jezikovna politika; Položaj slovanskih jezikov in stanje slavistike v svetu; Univerzitetna slavistika v slovanskih in neslovanskih deželah; Univerze in prihodnost slavistike).

2.3.4 Predstavitve publikacij

Splošno informativni značaj imajo tudi dobro obiskane predstavitve (promocije) tematsko, teoretično, metodološko ali kulturološko izstopajočih (tudi serijskih) publikacij. Na kongresu v Ljubljani je bilo npr. predstavljeno 22 del, med njimi naj posebej omenimo vsaj dve, in sicer knjižno zbirko *Biblia Slavica*, v kateri je

⁶ Ta vključuje vrsto vsebin od stilistike, verzologije, umetnostnega prevajanja, tekstologije in celo novejše usmeritve v slovanskih literaturah: semiotiko, teorijo komunikacije, sistemsko, kvantitativno in algebraično analizo itd. (1973, 1983).

bilo od leta 1988 natisnjenih 38 faksimilov najstarejših prevodov Svetega pisma v slovanske jezike in litovščino (s komentarji) in so jo zaključila dela slovenskih protestantov (zbirko je njen pobudnik Hans Rothe podaril biblioteki Slovenske akademije znanosti in umetnosti), in mednarodnemu slavističnemu kongresu v Ljubljani posvečeno številko revije *Sprachtypologie und Universalienforschung* (56 (2003), št. 3) s podnaslovom *Language Typology and Universals: focus on Slovenian from a typological perspective* (ur. Janez Orešnik in Donald F. Reindl).

2.4 Komisije MSK

Prve komisije mednarodnega slavističnega so bile ustanovljene po letu 1955, tako da jih je na kongresu v Moskvi (1958) sodelovalo šest, in sicer Terminološka komisija (s podkomisijama za literarne vede in jezikoslovje),⁷ Transkripcijska komisija, Informacijsko-bibliografska komisija (s sedežem v Krakovu in Leidnu), Edicijsko-tekstološka komisija, Komisija za zgodovino slavistike, Komisija za mednarodne slavistične projekte.⁸ Število in vrsta komisij se glede na aktualne potrebe lahko spreminja po vsakem kongresu, tj. nekatere se ukinjajo, druge se ustanavljajo; nekatere med njimi delajo na dolgoročnih, druge na kratkoročnih projektih. V programskem smislu so popolnoma samostojne, formalna regulacija in okvirni nadzor nad njihovim delovanjem s strani mednarodnega slavističnega komiteja pa poteka na podlagi pravilnika *Okvirne osnove delovanja komisij, afiliiranih pri mednarodnem slavističnem komiteju* iz leta 2003. V obdobju 2008–2013 je delovalo 35 komisij, in sicer Komisija za slovansko onomastiko, Komisija za cerkvenoslovanske slovarje, Arheološka komisija, Komisija za lingvistično bibliografijo, Prevodoslovna komisija, Komisija za terminologijo, Komisija za besedotvorje, Komisija za primerjalno preučevanje slovanskih literatur, Komisija za frazeologijo, Komisija za slovansko poetiko, Dialektološka komisija, Komisija za slovansko leksikologijo in leksikografijo, Komisija za sodobno zgodovino Slovanov, Komisija za ibernsko-slovanske primerjave, Komisija za baltoslovanske zveze, Balkanološka komisija, Komisija za

⁷ Predlagana je bila ustanovitev nacionalnih terminoloških komisij s koordinativnim središčem v Pragi. Njihova naloga naj bi bilo evidentiranje terminoloških slovarjev, obravnava metodoloških in teoretičnih vprašanj s področja terminologije na rednih zasedanjih, namen pa izdaja slovarjev slovanske znanstvene terminologije. Slovenski član jezikoslovne podkomisije je bil Tine Logar, ki je organiziral četrto zasedanje te komisije v Ljubljani, nato ga je nasledil Jože Toporišič, tega pa Janez Dular. Izid slovarja jezikoslovne terminologije, ki naj bi poleg slovanskih vseboval tudi nemške, angleške in francoske ustreznice, je bil načrtovan do praškega kongresa (Toporišič 1966: 235), vendar pa je *Slovník slovanské lingvistické terminologie* 1–2 izšel šele v letih 1977–1979 v Pragi.

⁸ Omenja se predlog priprave *Enciklopedije slovanske filologije, Slovanskega lingvističnega atlasa* in *Slovanskega etnografskega atlasa*, podprla je izdajo slovarja cerkvenoslovanskega jezika različnih redakcij. Največje pozornosti je bil deležen načrt slovanskega lingvističnega atlasa (tj. atlasa skupine bližnjesorodnih jezikov), ki naj bi spodbudil tudi izdelavo nacionalnih lingvističnih atlasov; predlagana je bila ustanovitev posebne Komisije za slovanski lingvistični atlas, ki naj bi na podlagi metodoloških izkušenj slovanskih dialektologov in dostopnega primerjalnojezikoslovnega in leksikološkega gradiva izdelala teoretično podlago zanj, tj. vprašalnik, sistem transkripcije, ozemeljski obseg z mrežo točk, metodologijo zbiranja gradiva in postopke kartografiranja (MSK-4₂: 86–89).

etnolingvistiko, Komisija za sociolingvistiko, Komisija za slovanske knjižne jezike, Komisija za slovanske mikrojezike, Komisija za poučevanje slovanskih jezikov in literature, Komisija za folkloristiko, Komisija za medсловanske jezikovne stike, Komisija za slovnično strukturo slovanskih jezikov, Komisija za zgodovino slavistike, Fonetično-fonološka komisija, Komisija za slovanski lingvistični atlas, Komisija za računalniško obdelavo slovanskih rokopisov in prvotiskov, Biblična komisija, Etimološka komisija, Komisija za slovansko aspektologijo, Komisija za raziskovanje staroverstva, Komisija za komparativistično in literarnozgodovinsko bibliografijo, Korpusna komisija ter Komisija za zgodovinsko in kulturološko balkanistiko. Vsaka članica mednarodnega slavističnega komiteja ima pravico do svojega članstva v komisiji s svojim predstavnikom, če je zanimanje večje, pa tudi z več člani.

Kongres je pristojen tudi za sprejetje priložnostnih resolucij; tako je bila npr. na pobudo udeležencev iz neslovanskih držav na kongresu v Ljubljani sprejeta resolucija z odločnim protestom zaradi skrčenja zgodovinskih in kulturoloških vsebin v visokošolskih študijskih programih pri uvajanju Bolonjske reforme, kajti »v kontekstu širitve Evropske zveze je bistveno, da bi v vsaki državi članici obstajali pravi pogoji za študij jezikov in tudi zgodovine ter kulture novih držav članic, brez česar bo resnična integracija nemogoča«, predvsem pa je to v nasprotju z deklarativnim zagotavljanjem o ohranjanju jezikovne in kulturne identitete vseh članic.

3.0 V imenu slovenskih udeležencev 15. mednarodnega slavističnega kongresa v Minsku (19.–26. avgusta 2013) se zahvaljujem red. prof. dr. Marku Snoju, upravniku Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, za ponujeno možnost natisa kongresnih prispevkov v inštitutski reviji *Jezikoslovni zapiski*, in uredniku revije dr. Petru Weissu za izkazano potrpežljivost in razumevanje ob pripravi te številke in za njegovo dosledno natančnost, s katero je (s pomočjo sourednice Alenke Jelovšek) prispevke tehnično uredil.

Viri

- ML = *Mélanges linguistique dédiés au premier congrès des philologues slaves*, Prague: Jednota československých matematiků a fysiků, 1929 (Travaux du Cercle linguistique de Prague 1).
- MSK-1₂ = *Sborník prací I. sjezdu slovanských filologů v Praze 1929 II: přednášky*, uspořádali Jiří Horák – Matyáš Murko – Miloš Weingart – Stanislav Petíra, Praha, 1932.
- MSK-2 = *II. mezinárodní sjezd slavistů Warszawa 1934: bibliografie*, sestavila Eva Velinská a kolektiv, věnováno VII. Mezinárodnímu sjezdu slavistů ve Varšavě 1973, Praha: Statní knihovna České socialistické republiky – Slovanská knihovna, 1972.
- MSK-3 = *III. mezinárodní sjezd slavistů (slovanských filologů) Ljubljana – Beograd – Zagreb 18.–25. 9. 1939: bibliografie*, sestavila Eva Velinská, Praha: Statní knihovna České socialistické republiky – Slovanská knihovna, 1978.

- MSK-3₁₋₅ = *III međunarodni kongres slavista (slovenskih filologa): Beograd, 18–25 IX 1939*, Beograd: Izdanja izvršnog odbora, 1939. Vsebuje: Zbirka odgovora na pitanja = Réponses aux questions (No 1), Saopštenja i referati = Communications et rapports (No 2), Dopune = Supplément (No 3), Govori i predavanja = Discours et conférences (No 4), Organizacija = Organisation (No 5). (Ponatis: *III međunarodni kongres slavista (slovenskih filologa): Beograd, 18–25 IX 1939*, reprint-izdanje materijala neodržanog kongresa, Beograd: Slavističko društvo Srbije, 2008.)
- MSK-4₁ = *IV Međunarodni sjezd slavistov: отчет*, Москва: Академия наук СССР – Советский комитет славистов, 1960.
- MSK-4₂ = *IV. mezinárodní sjezd slavistů (slovanských filologů): Moskva (1.–10. 9. 1958): bibliografie*, zpracovala Eva Velinská, Praha: Statní knihovna ČSR – Slovanská knihovna, 1982.
- MSK-6₁ = *VI. mezinárodní sjezd slavistů v Praze 1968: resumé přednášek, příspěvků a sdělení*, Mezinárodní komitét slavistů, Praha: Academia – Nakladatelství Československé akademie věd, 1968.
- MSK-6₂ = *Program VI mezinárodního sjezdu slavistů: 7.–13. VIII. 1968*, Praha, 1968.
- MSK-7 = *VII Międzynarodowy kongres slawistów: Warszawa 21–27 VIII 1973: streszczenia referatów i komunikatów*, Międzynarodowy Komitet Sławistów – Polska Akademia Nauk – Polski Komitet Sławistów, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1972.
- MSK-8_{1,2} = *VIII međunarodni slavistički kongres: Zagreb – Ljubljana 3–9. IX 1978 I–II: sažeci*, Zagreb: Međunarodni slavistički centar SR Hrvatske, 1978.
- MSK-8₃ = *Program VIII međunarodnog slavističkog kongresa: Zagreb – Ljubljana 3–9. IX 1978*, Međunarodni slavistički komitet, Karlovac: Ognjen Prica, 1978.
- MSK-9₁ = *Резюме докладов и письменных сообщений: IX Međunarodni sjezd slavistov: Киев сентябрь 1983*, Академия наук СССР – Međunarodni komitet slavistov – Советский комитет славистов, Москва: Издательство «Наука», 1983.
- MSK-9₂ = *IX Međunarodni sjezd slavistov: Киев 6–14 септембра 1983: програма*, Киев: «Наукова думка», 1983.
- MSK-12₁ = *XII Międzynarodowy kongres slawistów: Kraków 27 VIII – 2 IX 1998: streszczenia referatów i komunikatów: językoznawstwo*, opracowanie Jerzy Rusek – Janusz Siatkowski – Zbigniew Rusek, Międzynarodowy Komitet Sławistów – Polski Komitet Sławistów, Warszawa: Wydawnictwo Energeia, 1998.
- MSK-12₂ = *XII Międzynarodowy kongres slawistów: Kraków 27 VIII – 2 IX 1998: streszczenia referatów i komunikatów: literaturoznawstwo, folklorystyka, nauka o kulturze*, opracowanie Lucjan Suchanek – Lidia Macheta, Międzynarodowy Komitet Sławistów – Polski Komitet Sławistów, Warszawa: Wydawnictwo Energeia, 1998.
- MSK-13₁ = *13. mednarodni slavistični kongres: Ljubljana, 15.–21. avgust 2003: zbornik povzetkov 1: jezikoslovje*, ur. France Novak, izd. Mednarodni slavistični komite – Slovenski slavistični komite, Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2003.
- MSK-13₂ = *13. mednarodni slavistični kongres: Ljubljana, 15.–21. avgust 2003: zbornik povzetkov 2: književnost, kulturologija, folkloristika, zgodovina*

slavistike – tematski bloki, ur. France Novak – Andreja Žele (tematski bloki), izd. Mednarodni slavistični komite – Slovenski slavistični komite, Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2003.

- MSK-13₃ = *13. mednarodni slavistični kongres: Ljubljana, 15.–21. avgust 2003: program*, ur. Vanda Babič – Matej Šekli – Silvo Torkar, Ljubljana: Slovenski slavistični komite, 2003.
- MSK-14₁ = *XIV меѓународен славистички конгрес: Охрид, 10–16 септември 2008: сборник на резимеа I: лингвистика*, ur. Snežana Velkovska, Скопје: Македонски славистички комитет, 2008.
- MSK-14₂ = *XIV меѓународен славистички конгрес. Охрид, 10–16 септември 2008: сборник на резимеа II: книжевност, култура, фолклор, историја на славистика – тематски блокови*, ur. Naume Radicheski – Snežana Venkovska-Antevska (tematski bloкови), Скопје: Македонски славистички комитет, 2008.
- MSK-14₃ = *XIV меѓународен славистички конгрес: Охрид, 10–16 септември 2008: програма*, Скопје: Македонски славистички комитет, 2008.
- PS = *Первый съезд славянских филологов и историков: материалы по организации съезда*, Санктпетербург, 1904.

Literatura

- Bajec 1957 = Anton Bajec, *Slovansko jezikoslovje v Sloveniji od osvoboditve do današnjega dne, Beogradski меѓународни slavistički sastanak (15–21. 9. 1955)*, Beograd, 1957, 47–57.
- Boršnik 1958/59 = Marja Boršnik, *Slavisti v Moskvi, Jezik in slovstvo* 4 (1958/59), št. 2, 58–62.
- Kreft 1970/71 = Bratko Kreft, *Plenum Mednarodnega slavističnega komiteja v Helsinkih, Jezik in slovstvo* 16 (1970/71), št. 4, 123–126.
- Orožen 1957/58 = Tinka Orožen, *Beograjski kongres, Jezik in slovstvo* 3 (1957/58), št. 2, 93–96.
- Smolej 1955/56 = S. V. [= Viktor Smolej], *Mednarodni slavistični sestanek v Beogradu, Jezik in slovstvo* 1 (1955/56), št. 3, 88–91.
- Šivic-Dular 2003 = Alenka Šivic-Dular, *13. mednarodni slavistični kongres (v podatkovno-statistični luči), Jezikoslovni zapiski* 9 (2003), št. 2, 177–185.
- Toporišič 1966 = Jože Toporišič, *Šesto posvetovanje mednarodne terminološke komisije (Budišin, 13.–18. VI. 1966), Jezik in slovstvo* 11 (1966), št. 7, 235.
- Zapisnik zasedanja zoženega predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja (Brno – Praga, 10.–12. 9. 1999), *Slavia* (Praha) 69 (2000), št. 1, 133–136. – Vse tu navedene zapisnike je v slovenščino po potrebi prevedla in priredila Alenka Šivic-Dular.
- Zapisnik zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja: Zagreb, 16.–18. oktobra 2000, *Slavistična revija* 48 (2000), št. 4, 473–477.

- Zapisnik zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja: Ružomberok, 5.–7. decembra **2001**, *Slavistična revija* 50 (2002), št. 2, 291–294.
- Zapisnik zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja: Maribor, 3.–5. oktober **2002**, *Slavistična revija* 51 (2003), št. 1, 105–112.
- Zapisnik plenarnega zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja: Otočec, 18. avgust **2003**, *Slavistična revija* 52 (2004), št. 2, 251–255.
- Протокол заседания Президиума Международного комитета славистов (Камень Шленски, 9–11 сентября **2004** г.), *Slavia* (Praha) 74 (2005), št. 1, 125–130.
- Zapisnik drugega zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja: Beograd, 23.–25. junij **2005**, *Slavistična revija* 54 (2006), št. 1, 115–117.
- Zapisnik 3. zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja: Videm, 22.–23. september **2006**, *Slavistična revija* 54 (2006), št. 4, 897–900.
- Zapisnik četrtega zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja: Ohrid, 14.–17. septembra **2007**, *Slavistična revija* 55 (2007), št. 4, 713–717.
- Zapisnik plenarnega zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja: Ohrid, 13. septembra **2008**, *Slavistična revija* 57 (2009), št. 2, 373–375.
- Zapisnik razširjenega zasedanja predsedstva MSK, 26.–27. avgusta **2009**, Stará Leśná (Slovaška), *Slavistična revija* 58 (2010), št. 2, 300–305.
- Zapisnik delovnega zasedanja MSK v Velikem Novgorodu: 14.–16. avgust **2010**, *Slavistična revija* 59 (2011), št. 1, 107–113.
- Zapisnik zasedanja razširjenega predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja, Bautzen/Budyšin (ZR Nemčija), 20.–21. avgusta **2011**, *Slavistična revija* 60 (2012), št. 1, 122–127.